

ODBORNÝ WORKSHOP
K PROBLEMATICE ZACHOVÁNÍ, OBNOVĚ A ZPŘÍSTUPŇOVÁNÍ DŮLNÍCH DĚL A HORNICKÉ KRAJINY

PROGRAM

22. května 2014

Oblastní muzeum v Mostě, příspěvková organizace
Československé armády 1360, 434 01 Most

09:30 – 10:00	Registrace	
10:00 – 10:10	Přivítání účastníků	
10:10 – 10:25	Zkušenosti se zpřístupněním důlního díla Země zaslíbená na Mědníku	Ivan Cáder Historické rudné doly Mědník – Měděnec, o.s.
10:25 – 10:40	Zpřístupnění štoly Kryštof v důlním komplexu Mauritius v Abertamech	Zdeněk Lakatoš Město Abertamy
10:40 – 11:00	Záchrana a zpřístupnění městských sklepů v Jirkově	Josef Řehák Speleo
11:00 – 11:30	Problematika starých důlních děl od roku 1988 do současnosti	Petr Uldrych, Ministerstvo životního prostředí ČR
11:30 – 11:45	Přestávka	
11:45 – 12:05	Podmínky vyplývající z báňské legislativy pro zajištění provozování prohlídkové štoly	Vratislav Procházka Obvodní báňský úřad v Mostě
12:05 – 12:25	Zpřístupňování starých důlních děl v Krušných horách – odborné a legislativní aspekty z hlediska ochrany přírody	Vladimír Melichar - Jan Matějů Muzeum Karlovy Vary
12:25 – 12:45	Jsou stará důlní díla archeologickými památkami?	Petr Lissek - Kryštof Derner Ústav archeologické památkové péče severozápadních Čech v Mostě, v.v.i.
12:45 – 13:30	Oběd	
13:30 – 13:45	Základní typy povrchových reliktů u zpřístupněných nebo prezentovatelných podzemních důlních děl	Ondřej Malina Národní památkový ústav, ú.o.p. Locket
13:45 – 14:00	Proces prohlašování montánních objektů za kulturní památky	Alžběta Kratochvílová Národní památkový ústav, ú.o.p. Locket
14:00 – 14:20	Krajinné památkové zóny a podmínky památkové ochrany	Tomáš Karel Národní památkový ústav, ú.o.p. Locket Jan Hanzlík Národní památkový ústav, ú.o.p. Ústí n. L.
14:20 – 14:45	Výkon státní správy v oblasti památkové péče na území památkových zón krajinného charakteru	Jaroslava Pokludová Krajský úřad Karlovarského kraje
14:45 – 15:00	Přestávka	
15:00 – 15:20	Nominace Krušných hor na Seznam světového dědictví - současný stav a budoucí výzvy	Michal Urban Montanregion Krušné hory/Erzgebirge, o.p.s.
15:20 – 15:40	Hornická kulturní krajina Krušnohoří a její monitoring	Jitka Vlčková Národní památkový ústav, generální ředitelství
15:40 – 15:55	Montanregion a hornoslavkovské hornictví – úvaha	Miloš Zárybnický
15:55 – 16:00	Ukončení	
16:00 – 17:00	Neformální diskuse s pohoštěním	

V rámci workshopu bude představena výstava „Sláva krušnohorského hornictví“

Europäische Union. Europäischer Fond regionale Entwicklung: Investition in lh Zukunft / Evropská unie. Evropský fond regionální rozvoj: Investice do vaší bud

Ziel 3 | Cíl 3
Ahoj sousede. Hallo Nachbar.
2007-2013. www.ziel3-cil3.eu

Anotace příspěvků mezioborového workshopu k problematice zachování, obnově a zpřístupňování důlních děl a hornické krajiny,

22. května 2014 Oblastní muzeum v Mostě, 10:00 – 16:00

Zkušenosti se zpřístupněním důlního díla Země zaslíbená na Mědníku,

Ivan Cáder, Historické rudné doly Mědník – Měděnec, o.s.

Zpřístupnění štol Kryštof v důlním komplexu Mauritius v Abertamech,

Zdeněk Lakatoš, Město Abertamy

Záchrana a zpřístupnění městských sklepů v Jirkově,

Josef Řehák, Speleo

Městské sklepy v Jirkově, tesané v reliktech sladkovodních pískovců již zřejmě od roku 1555, po dlouhé staletí ovlivňovaly osudy místních občanů a byly důležitým činitelem při rozkvětu a prosperitě města.

Jaký osud byl na oplátku pro torzo zbylé z těchto sklepů připraven občanů v roce 2003, jaké souhry náhod pomohly odvrátit jejich zánik a připravit vzkříšení krásného díla našich předků? Co se podařilo obnovit a kde i zdravý rozum prohrál papírovou bitvu s naší konzumní společností.

Pomocí fotografií a krátkých komentářů se s Vámi rádi podělíme o zkušenosti a zážitky z doby obnovy a zpřístupnění městských historických sklepů pro veřejnost i s jejich současným provozem.

Problematika starých důlních děl od roku 1988 do současnosti,

Petr Uldrych, Ministerstvo životního prostředí ČR

Shrnutí řešení problematiky starých důlních děl od roku 1988 do současnosti. Jednotná klasifikace důlních děl, určení vlastnických vztahů u důlních děl. Pojem „podzemní objekt“. Převody práv a povinností u starých důlních děl, prodej opuštěných průzkumných důlních děl. Financování zabezpečování starých důlních děl a opuštěných průzkumných důlních děl. Vstupy do podzemí. Registr starých důlních děl. Šetření oznámených projevů starých důlních děl a zajišťování jejich pravidelných revizí.

Podmínky vyplývající z báňské legislativy pro zajištění provozování prohlídkové štol,

Vratislav Procházka, Obvodní báňský úřad v Mostě

Český báňský úřad vykonává prostřednictvím Obvodních báňských úřadů vrchní dozor nad hornickou činností a činností prováděnou hornickým způsobem. Orgány státní báňské správy kontrolují, zda hornické organizace vykonávají tyto činnosti v souladu se zákonem č. 44/1988 Sb., zákonem č. 61/1988 Sb. a zákonem č. 157/2009 Sb. a předpisy vydanými na jejich základě (horní a bezpečnostní předpisy).

Příspěvek je věnován problematice zpřístupňování důlních děl veřejnosti na základě podmínek vyplývajících z báňské legislativy.

Zpřístupňování starých důlních děl v Krušných horách – odborné a legislativní aspekty z hlediska ochrany přírody,

Vladimír Melichar, Jan Matějů, Muzeum Karlovy Vary

Stará či opuštěná důlní díla a jejich bezprostřední okolí se v průběhu času stala významným biotopem některých ohrožených a zvláště chráněných druhů organismů. Část podzemní prostor byla kvůli tomu zařazena i mezi předměty ochrany zvláště chráněných území a evropsky významných lokalit.

Nejvýznamnější skupinou organismů, která stará nebo opuštěná důlní díla využívá, jsou letouni (běžně označovaná jako netopýři). Na území Krušných hor, zejména pak v jejich západní části, již řadu let probíhá intenzivní mapování výskytu netopýřů a sledování změn jejich početnosti. Proto lze současné poznatky považovat za dostatečné pro posouzení významu jednotlivých lokalit a stanovení potřebných opatření pro ochranu populací netopýřů. Zvýšenou pozornost je v tomto ohledu nutné věnovat výběru lokalit pro zpřístupnění a dále pak technologii zpřístupňování lokalit.

V příspěvku bude zejména prezentován souhrn současných znalostí o zdejších populacích netopýřů a stručně nastíněn životní cyklus netopýřů, především s ohledem na využívání podzemních prostor. Dále uvedeme základní principy zajišťování a zpřístupňování důlních děl zejména s ohledem na výskyt netopýřů a na závěr pak shrneme legislativní zakotvení ochrany netopýřů a jejich biotopů.

Jsou stará důlní díla archeologickými památkami?

Petr Lissek, Kryštof Derner ÚAPPSZČ, v.v.i. Most

Relikty těžby a zpracování rud jako unikátní a opomíjené archeologické kulturní dědictví. Problematika dokumentace, evidence a ochrany reliktních montánních činností na příkladu výsledků mezinárodního projektu ArchaeoMontan – středověké hornictví v Sasku a Čechách.

Základní typy povrchových reliktních u zpřístupněných nebo prezentovatelných podzemních důlních děl,

Ondřej Malina, NPÚ ÚOP Loket

Zpřístupňování podzemních historických důlních děl je zásadní pro pochopení významu a specifík historické těžby širokou veřejností. Jejich nedílnou součástí jsou i povrchové relikty vyhledávání zrudnění a těžby a zpracování vytěženého materiálu v jejich okolí. Příspěvek poukazuje na základní typy, prostorový rozsah a různou míru zachování montánního reliéfu v zázemí zpřístupněných děl nebo dalších historických památek těžby s turistickým, respektive prezentovatelným potenciálem.

Krajinné památkové zóny a podmínky památkové ochrany,

Tomáš Karel, NPÚ ÚOP Loket, Jan Hanzlík NPÚ ÚOP Ústí

Příspěvek shrnuje specifika montánní krajiny v rámci nově vytvořených krajinných památkových zón. Národní památkový ústav na základě potřeb definovaných nominačním procesem Montanregion Krušnohoří ve vytypovaných územích provedl na základě zpracovaných vyhledávacích studií vyhodnocení potenciálu památkových hodnot. Tyto památkové hodnoty, převážně montánního charakteru, bylo nutno dále podrobněji identifikovat a prostorově vymezit hodnotné části území s jejich výraznou koncentrací. Vyhlášením plošné památkové ochrany získala tato území statut ochrany, který je vázán na obecné podmínky zakotvené ve vyhlášce. Pro jejich praktické uplatnění bude do budoucna nutné zajistit takový režim, který přinese reálné možnosti efektivní a cílené ochrany památkových hodnot montánní krajiny. Jako jeho nejvhodnější formou se za stávající legislativní situace jeví vytvoření plánů ochrany pro jednotlivé památkové zóny, a to ve formě zohledňující urbanizované i neurbanizované části území a specifika daného předmětu ochrany, kterými jsou především relikty montánních děl.

Proces prohlašování montánních objektů za kulturní památky,

Alžběta Kratochvílová, NPÚ ÚOP Loket

V rámci přípravy nominace Montanregionu Krušnohoří/Erzgebirge byly vytypovány nejhodnotnější montánní objekty, které byly prohlášeny za kulturní památky, či se zpracovává návrh na prohlášení. Tento soubor je specifickou skupinou v památkovém fondu a při zpracovávání podkladů byla řešena zejména problematika rozsahů a předmětů ochrany. Příspěvek má tedy za cíl shrnutí celého procesu prohlašování montánních objektů za kulturní památky na příkladech z Krušných hor.

Výkon státní správy v oblasti památkové péče na území památkových zón krajinného charakteru,

Jaroslava Pokludová, KÚKK

Cílem příspěvku není jen výčet kompetencí a postupů orgánů památkové péče a shrnutí práv a povinností vlastníků nemovitostí nacházejících se na území památkových zón krajinného charakteru. Cílem je zejména snaha postihnout specifika přístupu orgánů památkové péče k posuzování záměrů různých stavebních úprav, ke kterým si vlastníci nemovitostí musí vyžádat závazné stanovisko orgánu památkové péče dle ust. § 14 odst. 2 zákona o státní památkové péči, v návaznosti na typ památkových zón chránících montánní krajinu Krušných hor. Na rozdíl od památkových zón městského charakteru se na území tzv. krajinných památkových zón nachází široké spektrum vlastníků nemovitostí – od vlastníků objektů až po vlastníky důlních děl, luk apastvin. Samostatnou kapitolou je lesní hospodaření na pozemcích s dochovanými pozůstatky hornické činnosti přímo v podobě terénního reliéfu.

Hornická kulturní krajina Krušnohoří a její monitoring,

Jitka Vlčková, NPÚ GŘ

Cílem příspěvku bude seznámit publikum s významem pravidelného monitoringu (sledování) území, které se uchází o zápis na Seznam světového dědictví UNESCO. Monitoring statků světového dědictví je jedním z významných nástrojů jejich ochrany a správy. Budou tak přiblíženy jeho hlavní mechanismy a principy jak na národní, tak mezinárodní úrovni, které budou vztaženy k potenciálnímu světovému statku *Hornická kulturní krajina Krušnohoří* (dále jen HKKK). Monitoring pro HKKK je aktuálně nastaven v kapitole č. 6 společné česko-německé nominační dokumentace. Je rovněž součástí tzv. *Management Planu* statku. K rozvíjení systému monitoringu celého území HKKK by mělo dojít na široké platformě, a to koordinátora statku, NPÚ, obcí a dalších subjektů. Je proto zcela klíčové již nyní návrh systému i jeho cíle prezentovat široké místní veřejnosti, aby na něm mohla mít dále společný podíl.

Nominace Krušných hor na Seznam světového dědictví - současný stav a budoucí výzvy,

Michal Urban, Montanregion Krušné hory/Erzgebirge, o.p.s.

Montanregion a hornoslavkovské hornictví – úvaha,

Miloš Zárybnický

